Väestönsuojiin suojautuminen ja vaihtoehtoiset suojat

21.10.2026 Pelastuspalveluseminaari 34
Preseminaari

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

Projektipäällikkö Ira Pasi
Sisäministeriö, pelastusosasto
ira.pasi@gov.fi
Puh. 0295 488 603

Väestön suojaaminen ja suojautuminen

Sisälle suojautuminen ja tilapäissuojat

Yksityiset ja yleiset väestönsuojat

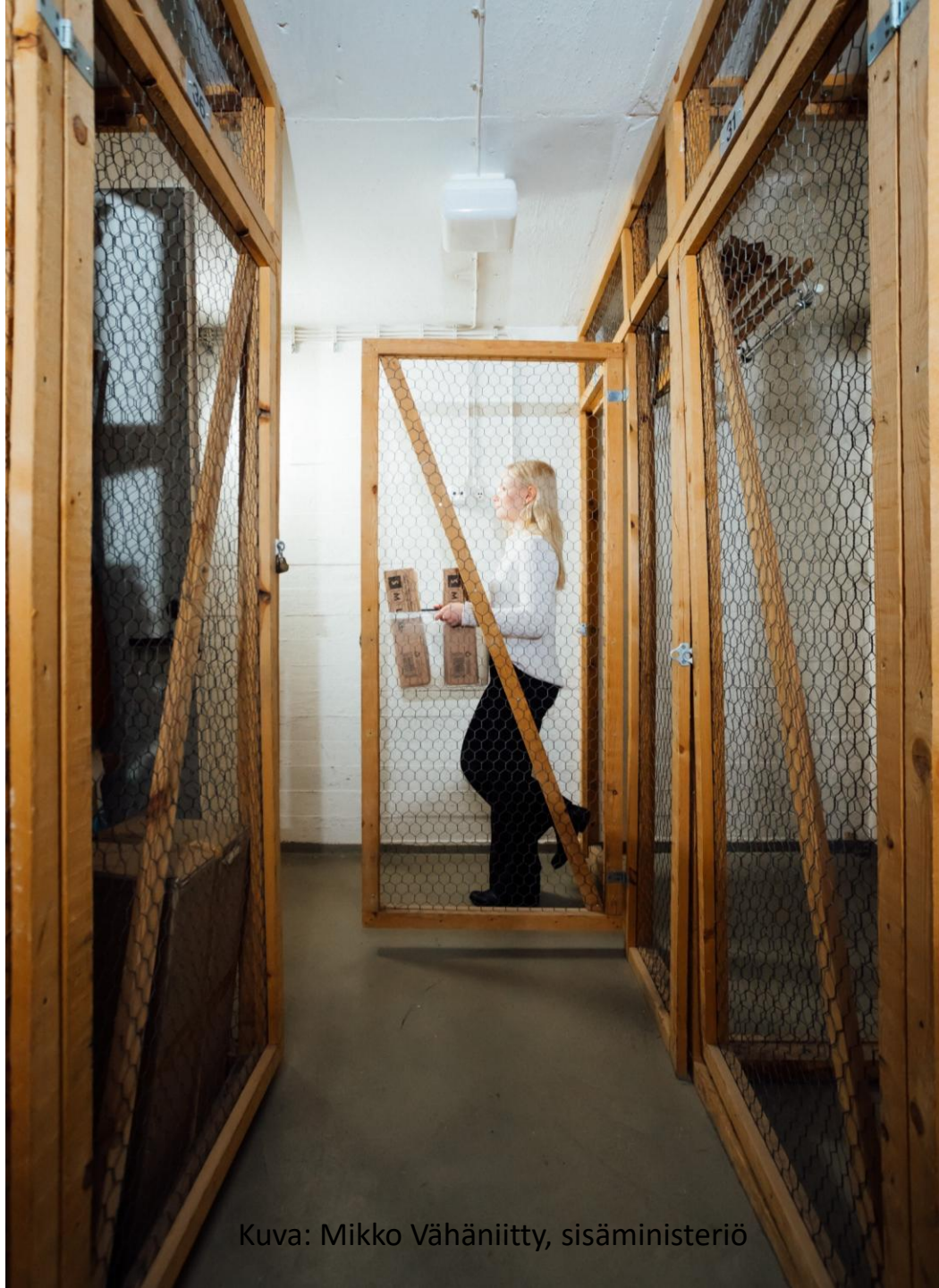

Väestön omaehtoinen siirtyminen vaara-alueelta

Väestön siirtäminen

Selvitys väestönsuojien nykytilasta (2023)

- Väestönsuojien käyttöönottoa ja käyttöä oli harvoin suunniteltu tai se oli puutteellista.
- Väestönsuojiin liittyvässä osaamisessa oli parantamisen varaa.
- Kansallista ohjeistusta ja ohjausta kaivattiin lisää.
- Suomi vahvistaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ja varautumista kaikilla tasoilla.

Kuva: Mikko Vähäniitty, sisäministeriö

Omatoiminen varautuminen poikkeusoloihin – hanke oppaiden laatimiseksi

Suomessa noin 50 500 väestönsuojaa

Yksityisessä omistuksessa

80 %

väestönsuojista

Julkisessa omistuksessa

20 %

väestönsuojista

Kalliosuojia

0,2 %

väestönsuojista

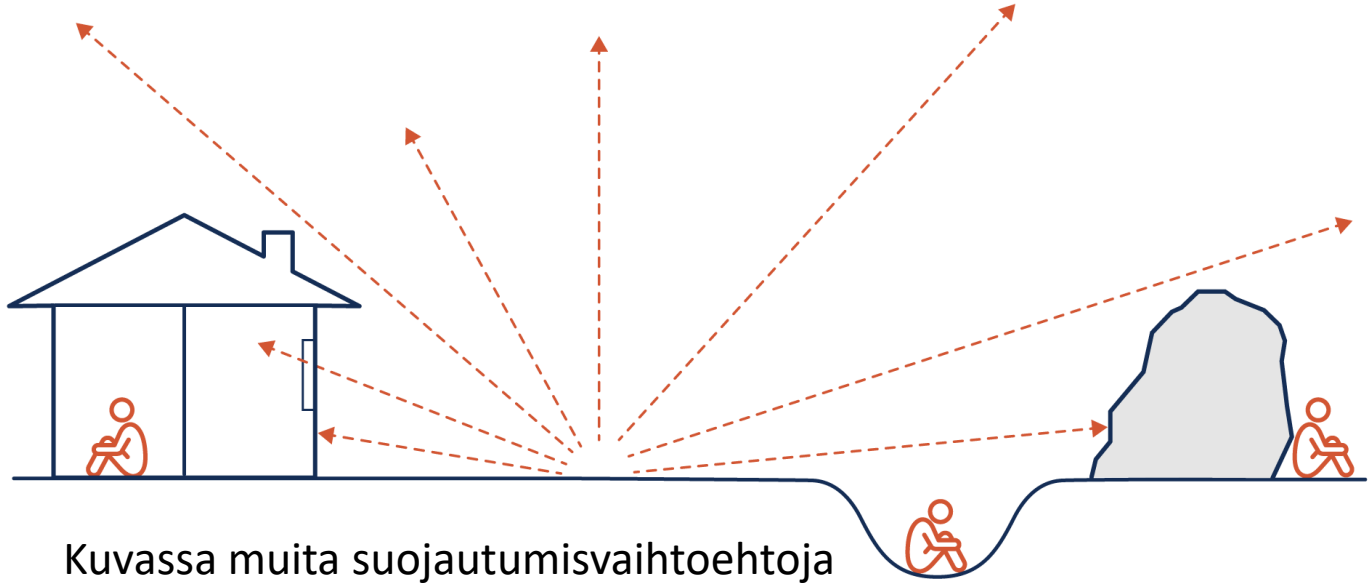

Tavoitteena kehittää suomalaista väestönsuojajärjestelmää

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Ukrainan opit suojautumiseen

- Vaaran ja suojautumisen välillä on hyvin vähän aikaa.
  - Suojauduttava **nopeasti** ja siellä, missä hälytyksen hetkellä oleskelee.
  - Suojautumispaikkojen on oltava siellä, missä ihmisiä on paljon ja missä he liikkuvat.
  - **Muut suojautumisvaihtoehdot**
- Suojautumistarve useita kertoja viikossa tai jopa useita kertoja päivässä.
  - Suojautumisen on oltava **helppoa** ja suojan olosuhteet mahdollisimman **viihtyisät**.
- Suojautuminen kestää yleensä melko vähän aikaa.

Kuvassa muita suojautumisvaihtoehtoja

Kenelle väestönsuojat on tarkoitettu?

Rakennuksen tai sen läheisyyteen rakennetut väestönsuojat on suunniteltu rakennuksessa asuvien, työskentelevien tai muutoin oleskelevien henkilöiden käyttöön.

Väestönsuojaan voi sodan aikana suojautua kuitenkin kuka tahansa suojautumista tarvitseva henkilö, jos hän ei vaaranna muiden suojassa olijoiden turvallisuutta.

Pelastuslaki 379/2011, 71 §
Geneven yleissopimus (SopS 8/1955) ja sen I lisäpöytäkirjan (82/1980) sekä
YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistus (YK:n yleiskokous, 1948)

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

Kuva: Mikko Vähäniitty, sisäministeriö

Usein kysyttyä:
Minne ja milloin sodan aikana suojauduttaisiin?

Sodan aikana suojautuessa hakeuduttaisiin välittömästi lähimpään väestönsuojaan tai sisätiloihin mahdollisimman vahvojen rakenteiden suojaamaksi, esimerkiksi rakennuksen keskiosiin.

2026-2027 Viranomaisohje: Tilapäissuojien rakentaminen ja olemassa olevien rakenteiden vahvistaminen

- Kootaan olemassa olevaa tietoa ja suunnitellaan uusia vaihtoehtoja.
- Tavoitteena väestönsuojaamisen kehittäminen
  - tukea kuntien ja hyvinvointialueiden alueellisista suunnittelua
  - vaihtoehtoja yksittäisille rakennuksille
  - tukee myös materiaalisen varautumisen suunnittelua

AI-kuvituskuva

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

SM PEO, Erityisasiantuntija Riku Hämäläinen

Ajankohtaista sisäministeriössä

- FI Alert ominaisuus puhelimiin
  - Vaaratiedote tulee automaattisesti puhelimeen
- 112 Suomi –sovelluksen päivitys
  - Ilmasta uhkaavasta vaarasta ominaisuus

- Valtionavustus lausuntokierroksella
  - Asuinrakennusten väestönsuojien kunnostamiseen ja käytettävyyden parantamiseen

- Koteihin jaettava varautumisopas 2027

- Kansalaistietoa poikkeusoloihin –hanke 2026-2028

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lisätietoa

- **Pelastustoimi.fi/väestönsuojelu**
  - Tietoa väestönsuojelusta
  - **Lisämateriaalia taloyhtiöille**
- **Suomi.fi/varautuminen**
  - Kansalaisen varautumisohjeet häiriö- ja kriisitilanteisiin
- **Pelastustoimi.fi/drooniuhka**
  - Toimintaohjeita drooniuhkatilanteisiin
- **Pelastustoimi.fi/fi-alert**
  - FI-Alert - puhelimeen saapuva vaaratiedote

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Väestönsuojan käyttö ja suojautuminen

Tämä esite auttaa sinua ymmärtämään väestönsuojien käyttöä ja suojautumista.

Suomeen ei kohdistu tällä hetkellä sotilaallista uhkaa. Väestönsuojaa ei tarvitse ottaa nyt käyttöön. Siitä on hyvä tuntea perusasiat väestönsuojista ja suojautumisesta. Normaalioloissa väestönsuojia käytetään asukkaiden varastoina ja harrastetiloina.

Millaisia väestönsuojia on?

Väestönsuojat on suunniteltu sodan ajan käyttöä varten. Ne ovat tärkeä osa väestön suojaamista. Suojia on monen kokoisia. Niillä on yhteistä vahva rakenne, oma ilmanvaihtolaitteisto, hätäpoistumisreitti ja varusteet.

Väestönsuojia on yksityisissä kiinteistöissä, kuten kerrostaloissa ja rivitaloissa, kaupoissa, toimistoissa ja teollisuusrakennuksissa sekä julkisissa kiinteistöissä, kuten kouluissa ja sairaaloissa.

Lisäksi on yleisiä väestönsuojia, jotka antavat suojaa esimerkiksi kaupungilla liikkuville ihmisille. Ne täydentävät yleensä suurten kaupunkien väestönsuojien tarvetta.

Näin väestönsuoja otetaan käyttöön

Rakennuksen omistajan pitää suunnitella etukäteen, miten väestönsuoja otetaan käyttöön. Se on osa kiinteistön pelastussuunnittelua.

Milloin käyttöönotto tapahtuu ja kuka sen tekee?

Väestönsuoja otetaan käyttöön 72 tunnin kuluessa viranomaisen määräyksestä. Väestönsuojan valmistelevat käyttöön kiinteistön asukkaat. Tämän jälkeen suoja jätetään valmiustilaan, jolloin sinne voi siirtyä tarvittaessa nopeasti.

Väestönsuojan käyttö on helppoa, kun se on ennakkoon suunniteltu. Voitte yhdessä sopia, ketkä asukkaista koulutetaan väestönsuojan käyttöön.

Voit lisätä omaa osaamistasi tutustumalla kiinteistön ohjeisiin.

Käyttöönot

- Tyhjenn
- Merkitse
- Valmistele

Lisätietoja:

suomi.fi/varautuminen
pelastustoimi.fi/väestönsuojelu

Tämä esite perustuu sisäministeriön oppaaseen väestönsuojien käyttöönotosta ja käytöstä. Noudata aina viranomaisten ohjeita.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Väestönsuojan huolto ja tarkastus taloyhtiössä

Miksi väestönsuojan huolto ja tarkastus ovat tärkeitä?

Pelastuslain mukaan väestönsuojan varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa. Niitä on huollettava asianmukaisesti. Väestönsuojan pitää olla sellaisessa kunnossa, että se voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa.

Väestönsuoja on arvokas osa kiinteistöä. Säännöllinen huolto säästää suuria korjaustarpeita pidemmällä aikavälillä.

Kuka vastaa väestönsuojasta?

Rakennuksen omistaja vastaa siitä, että väestönsuojan huolto, kunnossapito ja toimintakunnon tarkastus tehdään säädösten mukaisesti. Työn voi käytännössä tehdä kiinteistönhuolto, ulkopuolinen palveluntuottaja tai muu perehtynyt taho.

Huolto ja vuosihuolto

Kunnossapitoon kuuluu säännöllinen huolto, jonka tavoite on varmistaa laitteiden, varusteiden ja rakenteiden kunto sekä koko väestönsuojan toiminta. Huolto tehdään laitevalmistajan ohjeiden mukaan, jolloin huoltoväli on useimmiten yksi vuosi.

Vuosihuoltoon kuuluu suojan laitteiden ja varusteiden silmämääräinen tarkastus, toimivuuden arviointi ja huoltotoimenpiteet, joita ovat esimerkiksi:

- Väestönsuojan ilmanvaihtolaitteen ja siihen liittyvien teknisten ratkaisujen toiminnan varmistaminen, mukaan lukien suojapuhaltimen koekäyttö käsin ja sähköisä
- Ylipainemittarin nestepinnan tarkistus ja tarvittaessa nesteen lisäys
- Viemärin sulkuventtiilin koekäyttö
- Oviein ja suukojen tiivisteiden kunnon tarkistus
- Hätäpoistumisreitin käyttöönoton varmistaminen
- Viestiyhteyksien toiminnan testaus
- Sulkuliteän, varavesisäiliöiden, käymälälkalusteiden ja -komeroiden kunnon varmistaminen

Havainnot kirjataan rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeeseen tai erilliselle lomakkeelle.

PSR
PALOSUOJELURAHASTO

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi

PSR
PALOSUOJELURAHASTO